

Sygn. akt II Ka 134/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu – II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący	-	SSO Jacek Klęk (spr.)
Sędziowie	-	SO Wojciech Janicki
	-	SO Marcin Rudnik
Protokolant	-	st. sekr. sąd. Katarzyna Wiktorzak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Sieradzu Balbiny Stasiak, po rozpoznaniu dnia 29 VII 2015 r. sprawy: **P. R.** o wyrok łączny, na skutek apelacji skazanego od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 02 IV 2015 r. w sprawie II K 523/14,

na podstawie art. 437§1 i §2 kpk oraz art. 438 pkt. 1 kpk

uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Zduńskiej Woli do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 134/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli, w sprawie II K 523/14 rozpoznawał wniosek o wydanie wyroku łącznego wobec P. R. skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z 27 sierpnia 2007 r. wydanym w sprawie VI K 466/06 za przestępstwo z art. 278§1 kk popełnione w okresie od 01 do 15 marca 2005 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat, której wykonanie zarządzono postanowieniem z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie II Ko 175/10;
2. Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 31 października 2007 r. w sprawie VI K 485/07 za następujące przestępstwa:
 - a. z art. 190§1 kk w zw. z art. 12 kk popełnione w okresie od 02 lutego 2007 r. do 26 maja 2007 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
 - b. z art. 157§1 kk popełnione w dniu 26 maja 2007 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
 - c. z art. 190§1 kk i art. 157§2 kk popełnione w dniu 03 sierpnia 2007 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,

przy czym w miejsce kar jednostkowych orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby lat 5. Wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności zostało zarządzone postanowieniem z dnia 29 stycznia 2010 r.

1. Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie II K 87/08 za przestępstwo z art. 157§1 kk popełnione w dniu 14 sierpnia 2008 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, której wykonanie zarządzone postanowieniem z dnia 21 marca 2011 r.;
2. Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 24 lutego 2009 r. wydanym w sprawie II K 44/08 za przestępstwo z art. 288§1 kk i art. 157§1 kk, art. 190§1 kk, art. 193 kk w zw. z art. 11§2 kk, popełnione w dniu 10 listopada 2007 r. na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 19 sierpnia 2010 r. wydanym w sprawie II K 442/10 za przestępstwo z art. 244 kk popełnione w dniu 01 maja 2010 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 17 listopada 2010 r. wydanym w sprawie II K 297/10 za przestępstwo z art. 244 kk i art. 178a§1 kk w zw. z art. 11§2 kk popełnione w dniu 12 kwietnia 2010 r. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszaniem jej wykonania na okres próby wynoszący lat 5;
5. Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 07 lutego 2012 r. wydanym w sprawie II K 929/11, za przestępstwo z art. 297§1 kk i art. 286§1 kk w zw. z art. 11§2 kk popełnione w dniu 02 stycznia 2010 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym wydanym 02 kwietnia 2015 r. w sprawie II K 523/14, Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli, po przeprowadzeniu rozprawy, rozwiązał karę łączną orzeczoną wyrokiem w sprawie VI K 485/07 opisanym w pkt. 2. Na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 86§1 kk połączył kary jednostkowe wymierzone wyrokami wymienionymi w pkt. 1. i 2. orzekając w miejsce kar jednostkowych jedną karę łączną 2 lat i 8 miesięcy. Nadto sąd, w oparciu o powyższe normy materialnoprawne połączył kary jednostkowe wymierzone wyrokami wydanymi w sprawach II K 87/08 Sądu Rejonowego w Sieradzu oraz II K 44/08 Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli (odpowiednio pkt. 3. i 4.) orzekając jedną karę łączną 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, jak również kary jednostkowe wymierzone wyrokami wydanymi w sprawach II K 442/10, II K 297/10 i II K 929/11 Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli (pkt. 5., 6. i 7.) orzekając jedną karę łączną 1 roku pozbawienia wolności. Wyrok zawiera także, na zasadzie art. 576§1 kpk oraz art. 577 kpk, rozstrzygnięcie w przedmiocie zaliczenia na poczet wykonania poszczególnych kar łącznych okresów tymczasowego aresztowania i wykonywania kar pozbawienia wolności. Prócz tego Sąd Rejonowy rozstrzygnął o kosztach procesu obciążając nimi Skarb Państwa w całości.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się skazany, wnosząc w ustawowym terminie apelację. Wskazał w niej, że zaskarża orzeczenie w całości (k. 63) ograniczając się jedynie do stwierdzenia, że wyrok łączny jest instytucją mającą polepszyć jego sytuację procesową.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie. Kompleksowa ocena prawidłowości procedowania sądu meriti, której domagał się skarżący musiała skutkować orzeczeniem kasatoryjnym. Sąd Rejonowy dopuścił się bowiem rażącej obrazy prawa materialnego, która zawsze ma wpływ na treść końcowego rozstrzygnięcia co do istoty.

Na wstępie należy podkreślić, iż z dniem 01 lipca 2015 r. art. 85 kk został znowelizowany. Nie mnie jednak w niniejszym postępowaniu, z uwagi na postanowienia art. 19 ust. 1 ustawy z 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 396) stosuje się przepisy obowiązujące do 30 czerwca 2015 r. bowiem wszystkie kary jakie dotychczas orzeczono wobec skazanego uprawomocniły się przed wskazaną datą. W konsekwencji, ilekroć Sąd w niniejszym uzasadnieniu odwołuje się do art. 85 kk czyni to w odniesieniu do brzmienia tego przepisu obowiązującego do 30 czerwca 2015 r.

Sąd I instancji powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie I KZP 34/04 dopuścił się dowolnej nadinterpretacji art. 85 kk i wypaczył jego znaczenie, które nie znajduje uzasadnienia w uzasadnieniu powołanego judykatu. Słusznie wprawdzie dostrzegł, że zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego przestępstwa i zauważył, że możliwe jest wystąpienie nie tylko jednego zbiegu realnego, ale – przy spełnieniu warunków wskazanych w art. 85 kk – dalszych. Pogwałcił jednak to, że w owych „dalszych” zbiegach zawsze wyjściowym punktem odniesienia będzie pozostawał ten chronologicznie pierwszy wyrok, zamykający kolejne grupy przestępstw pozostające w zbiegu. Z tego powodu rozwiązanie przyjęte przez sąd jest wadliwe. Odnosząc się do argumentacji Sądu zauważyć trzeba, że orzecznictwo odstąpiło od „konfiguracyjnej” interpretacji przepisów o karze łącznej i wyroku łącznym, co ewidentnie nie pozwala na zaakceptowanie poglądu prawnego wyrażonego treścią kwestionowanego wyroku, którego Sąd Rejonowy, pomimo licznych nawiązań do orzecznictwa Sądu Najwyższego nie zgłębił. Tymczasem Sąd Najwyższy uchwałą z 25 lutego 2005 r. wydaną w sprawie I KZP 34/04 wyraźnie odrzucił „konfiguracyjną” wykładnię przepisu art. 85 kk, tym samym nie pozostawiając sądowi wydającemu wyrok łączny wyboru, co do swobody w doborze wyroków (kar jednostkowych), tak by były rezultatem owego doboru był najkorzystniejszy dla skazanego. Kara łączna działa jedynie w kierunku korzystnym dla sprawcy przestępstw, jednakowoż wskazany kierunek może być realizowany jedynie w ściśle określonych brzmieniem art. 85 kk granicach.

I tak, analizując daty zapadłych w sprawie P. R. wyroków oraz daty popełniania przypisanych mu czynów stwierdzić należy, że możliwe jest orzeczenie wobec niego wyłącznie dwóch kar łącznych pozbawienia wolności. Wynika to z faktu, iż pierwszym chronologicznie wyrokiem jest wyrok Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 27 sierpnia 2007 r. w sprawie VI K 466/06, przed którego wydaniem skazany popełnił nie, jak wadliwie dostrzegł Sąd Rejonowy, 4 występki objęte wyrokami opisanymi w pkt. 1. i 2. (VI K 466/06 i VI K 485/07), a 5 występków – tj. także ten będący podstawą skazania w sprawie II K 87/08 – popełniony 13 dni przed wydaniem pierwszego nieprawomocnego wyroku skazującego (27 sierpnia 2007 r. a 14 sierpnia 2007 r.).

Jest prawdą, że przed wydaniem wyroku w sprawie w sprawie II K 87/08 (pkt. 3.) skazany popełnił kolejne przestępstwo będące podstawą skazania w sprawie IV K 44/08 (pkt. 4.) to jednak, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, nie ma znaczenia, ponieważ czyn będący podstawą skazania w sprawie II K 87/08 został popełniony przed 27 sierpnia 2007 r. tj. przed wydaniem chronologicznie pierwszego wyroku. Oznacza to, iż wyrok ten nie może być uznany za „chronologicznie pierwszy” w odniesieniu do jakichkolwiek innych skazań i nie może stanowić podstawy kolejnego, czy też dalszego zbiegu. Sąd Rejonowy przyjmując zatem nietrafnie, że wyrok z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie II K 87/08 jest „chronologicznie pierwszym” wyrokiem, a kara nim orzeczona podlega połączeniu z karą orzeczoną wyrokiem w sprawie II K 44/08 dopuścił się obrazy prawa materialnego, a to art. 85 kk. To przesądziło o uchyleniu kwestionowanego rozstrzygnięcia bowiem jego ewentualna zmiana naruszałaby zasadę stanowiącą art. 176 Konstytucji.

Trzeba mieć na względzie to, że łączeniu podlegają kary orzeczone za czyny popełniane przez sprawcę poszczególnymi wyrokami, nadające się do połączenia, przy prawidłowym rozumieniu treści art. 85 kk w zw. z art. 569§1 kpk. W kontekście powyższych uwag niezrozumiałym było tworzenie z grupy kar wymierzonych za przestępstwa wyrokami opisanymi w pkt. 1 – 4 dwóch zbiegów realnych, skoro wyrok w sprawie II K 44/08 nie nadaje się do połączenia z żadnym z pozostałych wyroków zapadłych wobec skazanego. Z kolei wyrok Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 19 sierpnia 2010 r. w sprawie II K 442/10 jest kolejnym pierwszym wyrokiem w rozumieniu art. 85 kk, tworzącym odrębny zbieg.

Reasumując – w ocenie Sądu Okręgowego – Sąd rejonowy winien w niniejszym postępowaniu rozważyć połączenie kar orzeczonych jedynie wyrokami z pkt. 1 – 3 oraz odrębnie odnośnie 5 – 7, przy uwzględnieniu wskazanego wcześniej rozumienia normy materialnoprawnej będącej podstawą orzekania kary łącznej w procesie wyrokowania łącznego.

Powyższe wskazuje, że apelacja oskarżonego skutkować musiała uchyleniem wyroku łącznego i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zduńskiej Woli. Sąd ten, kierując się przedstawionym wyżej zapatrywaniem prawnym, co do rozumienia art. 85 kk winien rozważyć ponownie kwestię wydania wyroku łącznego i

z należytą wnikliwością przeanalizować, jakie kary i z jakich wyroków mogą podlegać połączeniu, mając na względzie przesłanki orzeczenia kary łącznej, ewentualną konieczność umorzenia postępowania, co do tego orzeczenia, które nie stwarza warunków do jego uwzględnienia w procesie wymiaru kary łącznej oraz pamiętając, że wyrażone w tym uzasadnieniu wytyczne są dla niego wiążące (art. 442§3 kpk), a wydane w toku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie nie może być surowsze dla skazanego niż uchylony wyrok (art. 443 kpk).

Wojciech Janicki Jacek Klęk Marcin Rudnik